

ULUSAL YETERLİLİK

15UY0221-3

TERMİNAL ÇEKİCİ OPERATÖRÜ

SEVİYE 3

REVİZYON NO:01

TADİL NO:02

MESLEKİ YETERLİLİK KURUMU

Ankara, 2018

ÖNSÖZ

Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Türkiye Liman İşletmecileri Derneği tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği 27/06/2018 tarih ve 2018/94 sayılı MYK Yönetim Kurulu kararı ile revize edilmiştir.

Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği Başkanlık Makamı’nın 10.06.2020 tarih ve 1570 sayılı kararı ile tadil edilmiştir.

Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) Ulusal Yeterliliği Başkanlık Makamı’nın 13.07.2021 tarih ve 2963 sayılı kararı ile ikinci kez tadil edilmiştir.

Mesleki Yeterlilik Kurumu

GİRİŞ

Ulusal yeterliliğin hazırlanmasında, sektör komitelerinde incelenmesinde ve MYK Yönetim Kurulu tarafından onaylanarak yürürlüğe konulmasında temel ölçütler Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik'te belirlenmiştir.

Ulusal yeterlilikler için temel ölçütler aşağıdaki şekilde tanımlanmıştır:

- a) Ulusal yeterlilikler, ulusal meslek standartları veya uluslararası standartlara dayalı olarak oluşturulur.
- b) Ulusal yeterlilikler katılımcı bir anlayışla hazırlanır ve ilgili tarafların görüş ve katkısı alınır.
- c) Ulusal yeterlilikler, mesleki alana ilişkin iş sağlığı ve güvenliği, çevre ve kalite ile ilgili hususları kapsar.
- d) Ulusal yeterlilikler kullanıcılar tarafından anlaşılacak şekilde yazılır.
- e) Ulusal yeterlilikler hayat boyu öğrenme ilkesi çerçevesinde bireyin kendini geliştirmesini ve meslekte ilerlemesini teşvik eder.
- f) Ulusal yeterlilikler açık veya gizli hiçbir ayrımcılık unsuru içermez.
- g) Ulusal yeterlilikler, bireyin bilgi, beceri ve yetkinliğinin kalite güvencesi dâhilinde ölçülmesini temin eden unsurları içerir.

15UY0221-3 TERMİNAL ÇEKİCİ OPERATÖRÜ ULUSAL YETERLİLİĞİ

1	YETERLİLİĞİN ADI	Terminal Çekici Operatörü
2	REFERANS KODU	15UY0221-3
3	SEVİYE	3
4	ULUSLARARASI SINIFLANDIRMADAKİ YERİ	ISCO 08: 8332
5	TÜR	-
6	KREDİ DEĞERİ	-
7	A)YAYIN TARİHİ	29/07/2015
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 01 Tadil No: 02
	C)REVİZYON/TADİL TARİHİ	01 No’lu Revizyon 27/06/2018-2018/94 01 No’lu Tadil 10/06/2020-1570 02 No’lu Tadil 13/07/2021-2963
8	AMAÇ	Bu ulusal yeterliliğin amacı; Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) mesleğinin eğitim almış ve nitelik kazandırılmış kişiler tarafından yürütülmesi ve çalışmalarda kalitenin artırılması için; • Adayların sahip olması gereken nitelikleri, bilgi, beceri ve yetkinlikleri tanımlamak, • Adayların, geçerli ve güvenilir bir belge ile mesleki yeterliliğini kanıtlamasına olanak vermek, • Eğitim sistemine, sınav ve belgelendirme kuruluşlarına referans ve kaynak oluşturmaktır. .
9	YETERLİLİĞE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDART(LAR)I	
	14UMS0451-3 Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı	
10	YETERLİLİK SINAVINA GİRİŞ ŞART(LAR)I	
	Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3)’nün, “Karayolları Trafik Kanununun 42 nci maddesinde düzenlenen Operatörlük Belgesi”ne sahip olması gerekmektedir.	
11	YETERLİLİĞİN YAPISI	
	11-a) Zorunlu Birimler	
	15UY0221-3/A1 İSG, Çevre Güvenliği ve Kalite 15UY0221-3/A2 İş Organizasyonu, Terminal Çekici/Dorse Kullanımı	
	11-b) Seçmeli Birimler	
	-	
	11-c) Birimlerin Gruplandırılma Alternatifleri ve İlave Öğrenme Çıktıları	
	Adayın yeterlilik belgesi alabilmesi için zorunlu yeterlilik birimlerinin tamamından başarılı olması gereklidir.	
12	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	

Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) Mesleki Yeterlilik Belgesini elde etmek isteyen adaylar birimlerde tanımlanan sınavlara tabi tutulur. Adayların yeterlilik belgesini alabilmeleri için birimlerde tanımlanan sınavlardan başarılı olmaları şartı vardır.

Yeterlilik birimlerindeki teorik ve performansa dayalı sınavlar, her bir birim için ayrı ayrı yapılabileceği gibi birlikte de yapılabilir. Ancak her birimin değerlendirmesi bağımsız yapılmalıdır.

Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi, birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Yeterlilik birimlerinin birleştirilerek bir yeterliliğin elde edilebilmesi için tüm birimlerin geçerliliğini koruyor olması gerekmektedir.

13	BELGE GEÇERLİLİK SÜRESİ	Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) yeterlilik belgesinin geçerlilik süresi 5 yıldır.
14	GÖZETİM SIKLIĞI	-
15	BELGE YENİLEMEDE UYGULANACAK ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ	5 yıllık geçerlilik süresinin sonunda belge sahibinin performansı, aşağıda tanımlanan yöntemlerden biri kullanılarak değerlendirmeye tabi tutulur; a) 5 yıl belge geçerlilik süresi içinde yeterlilik belgesi kapsamında toplamda en az 2,5 yıl çalıştığına dair resmi kayıt var ise yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan Uygulama(performans) Sınavı (P1); b) 5 yıl belge geçerlilik süresi içinde yeterlilik belgesi kapsamında toplamda en az 2,5 yıl çalıştığına dair resmi kayıt yok ise yeterlilik kapsamında yer alan yeterlilik birimleri için tanımlanan Teorik (T1) ve uygulama (performans) Sınavı (P1); Değerlendirme sonucu olumlu olan adayların belge geçerlilik süreleri 5 yıl daha uzatılır.
16	YETERLİLİĞİ GELİŞTİREN KURULUŞ(LAR)	Türkiye Liman İşletmecileri Derneği (TÜRKLİM)
17	YETERLİLİĞİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
18	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ VE SAYISI	İlk onay:29/07/2015 – 2015/35 01 No’lu Revizyon: 27/06/2018- 2018/94

15UY0221-3/ A1 İSG, ÇEVRE GÜVENLİĞİ ve KALİTE YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İSG, Çevre Güvenliği ve Kalite
2	REFERANS KODU	15UY0221-3/ A1
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	29/07/2015
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 01 Tadil No: 02
	C)REVİZYON/TADİL TARİHİ	01 No'lu Revizyon 27/06/2018-2018/94 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570 02 No'lu Tadil 13/07/2021-2963
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	14UMS0451-3 Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	Öğrenme Çıktısı 1: İSG ve çevre güvenliği risklerini tanıır. Başarım Ölçütleri: 1.1 Çalışma sahasındaki operasyonel riskleri açıklar. 1.2 Risklere göre çalışmanın durdurulması gereken durumları tanımlar. Öğrenme Çıktısı 2: Çalışma sahasında ve görev sürecinde İSG önlemlerini açıklar. Başarım Ölçütleri: 2.1 Çalışma sahasının ve operasyonun özelliklerine göre İSG, önlemlerini sıralar. 2.2 İş makinesine uygun kişisel koruyucu donanımların neler olduğunu açıklar. 2.3 Çalışma sahalarındaki güvenlik ve sağlık işaretlerinin anlamlarını bilir. 2.4 Çalışma sahalarındaki uyarı levhalarını, trafik işaret ve işaretçilerinin yönlendirmelerini açıklar. Öğrenme Çıktısı 3: Tehlikeli yüklerin türlerini ve özelliklerini tanıır. Başarım Ölçütleri: 3.1 Tehlikeli yük sınıflandırmasını belirtir. 3.2 Tehlikeli yük etiketlerinin ve işaretlerinin anlamlarını açıklar. 3.3 IMDG kodlu ve IMO etiketli özel işlem gerektiren konteyner/yükleri tanımlar. Öğrenme Çıktısı 4: Çalışma sahasında çevre güvenliği önlemlerini alır. Başarım Ölçütleri: 4.1 Çalışma sahasında çevre kirliliği riski taşıyan durumları açıklar. 4.2 Çevre güvenliği risklerine karşı alınacak uygun önlemleri sıralar. Öğrenme Çıktısı 5: Verimlilik ve kalite gereklerini açıklar. Başarım Ölçütleri: 5.1 İş makinesinin limitlerini ve uygun kullanım usullerini tanımlar. 5.2 Verimli çalışma unsurlarını sıralar. Öğrenme Çıktısı 6: Acil durum prosedürlerini belirtir. Başarım Ölçütleri: 6.1 İş kazası durumlarında yapılacak işlemleri sıralar. 6.2 İlk yardım öncesi temel ve acil önlemleri tarif eder.

6.3 Acil durumda yapılacak işlemleri sıralar.

8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	
8 a) Teorik Sınav		
(T1): A1 birimine yönelik teorik sınav Ek A1-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik değerlendirme için adaylara en az 20 soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde test sınavı uygulanır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama bir dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60’ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A1-2) ölçmelidir.		
8 b) Performansa Dayalı Sınav		
Bu birime yönelik beceri ve yetkinlik ifadeleri diğer birimlerin beceri ve yetkinlik kontrol listelerinde tanımlanmış olup, bu kapsamda söz konusu beceri ve yetkinlik ifadelerinin ölçme ve değerlendirmesi yapılacaktır.		
8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar		
Yeterlilik biriminin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır.		
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)	Türkiye Liman İşletmecileri Derneği (TÜRKLİM)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi
11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	İlk onay:29/07/2015 – 2015/35 01 No’lu Revizyon: 27/06/2018- 2018/94

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ**EK A1-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler**

1. İSG ve çevre güvenliği risklerini tanımlar
 - 1.1. Çalışma sahasındaki operasyonel riskler
 - 1.2. Risklere göre çalışmanın durdurulması gereken durumlar
2. Çalışma sahasında ve görev sürecinde İSG önlemleri
 - 2.1. Çalışma sahasının ve operasyonun özelliklerine göre İSG önlemleri
 - 2.2. İş makinesine uygun kişisel koruyucu donanımlar
 - 2.3. Çalışma sahalarındaki güvenlik ve sağlık işaretlerinin anlamları
 - 2.4. Çalışma sahalarındaki uyarı levhalarını, trafik işaret ve işaretçilerinin yönlendirmeleri
3. Tehlikeli yüklerin türleri ve özellikleri
 - 3.1. Tehlikeli yük sınıflandırması
 - 3.2. Tehlikeli yük etiketleri ve işaretleri
 - 3.3. IMDG kodlu ve IMO etiketli özel işlem gerektiren konteyner/yük
4. Çalışma sahasında çevre güvenliği önlemleri
 - 4.1. Çalışma sahasında çevre kirliliği riski taşıyan durumlar
 - 4.2. Çevre güvenliği risklerine karşı alınacak uygun önlemler
5. Verimlilik ve kalite gerekleri
 - 5.1. İş makinesinin limitlerini ve uygun kullanım usulleri
 - 5.2. Verimli çalışma unsurları
6. Acil durum prosedürleri

- 6.1. İş kazası durumlarında yapılacak işlemler
- 6.2. İlk yardım öncesi temel ve acil önlemler
- 6.3. Acil durumda yapılacak işlemler

EK A1-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Çalışma sahaları, posta ve iş makineleri, gemiler ve yüklerden kaynaklanabilecek olası riskleri tanımlar.	A.2.1	1.1	T1
BG.2	İş kazası riski veya kazanın gerçekleşmesi, çalışma alanının kısıtlanması, hava koşulları, personelin iş emniyetine aykırı davranışlar gibi beklenmeyen durumlarda yapılacak işlemleri sıralar.	A.2.2	1.2	T1
BG.3	Elleçleme sahalarının, işlemlerinin ve yüklerin özelliklerine göre, muhtemel İSG, çevre ve kalite risklerini ve uygun önlemleri belirtir.	A1	2.1	T1
BG.4	İş esnasında sahaya, operasyona ve yüke uygun kullanılması gereken kişisel koruyucu donanımları listeler.	A3	2.2	T1
BG.5	Çalışma sahalarındaki güvenlik ve sağlık işaretlerini tanımlar.	D3 3.3.18	2.3	T1
BG.6	Çalışma sahalarında ve operasyon alanındaki uyarı levhalarını, emniyet şeritlerini, trafik işaretlerini ve trafik yönlendirmelerini tanımlar.	D3 E8	2.4	T1
BG.7	Tehlikeli yükleri IMDG kod sınıflamasına göre tanımlar	3.3.13	3.1	T1
BG.8	Tehlikeli yüklere ilişkin kodlama sistemine göre tanımlama etiketlerini okumayı bilir.	3.3.13	3.2	T1
BG.9	IMDG kod sınıflamasına giren ve IMO etiketli konteyner/yüklere yapılacak özel işlemleri sıralar.	A.5.4 3.3.13	3.3	T1
BG.10	İş makinesi ve yük kaynaklı çevre kirliliğine sebep olabilecek olası nedenleri tanımlar.	A.8.1 A.8.2	4.1	T1
BG.11	Çalışma alanı, gemiler ve yüklerden kaynaklanabilecek risklere karşı alınacak çevre güvenliğine uygun önlemleri sıralar.	A.8.3 A.8.4 A.8.5	4.2	T1
BG.12	Operasyon sırasında enerji tasarrufuna yönelik makine kullanımı usullerini sıralar.	A9	5.1	T1
BG.13	Çalışma sahası ve iş sürecinde verimli çalışma unsurlarını sıralar.	A9	5.2	T1
BG.14	İş kazası durumunda İSG kurallarına göre yapılacak işlemleri açıklar.	A6	6.1	T1
BG.15	Kazanın ve çalışma alanının durumuna göre, temel ilkyardım kuralları ve önlemlerini açıklar.	A.7.3 E.8.7 E.8.8	6.2	T1
BG.16	İş makinesinde olası bir yangın durumunda, görevleri kapsamındaki yangınla mücadele usullerini sıralar.	A.7.1 E.8.6 E.8.7	6.3	T1

15UY0221-3/ A2 İŞ ORGANİZASYONU, TERMİNAL ÇEKİCİ/DORSE KULLANIMI YETERLİLİK BİRİMİ

1	YETERLİLİK BİRİMİ ADI	İş Organizasyonu, Terminal Çekici/Dorse Kullanımı
2	REFERANS KODU	15UY0221-3/ A2
3	SEVİYE	3
4	KREDİ DEĞERİ	-
5	A)YAYIN TARİHİ	29/07/2015
	B)REVİZYON NO/TADİL NO	Rev. No: 01 Tadil No: 02
	C)REVİZYON/TADİL TARİHİ	01 No'lu Revizyon 27/06/2018-2018/94 01 No'lu Tadil 10/06/2020-1570 02 No'lu Tadil 13/07/2021-2963
6	YETERLİLİK BİRİMİNE KAYNAK TEŞKİL EDEN MESLEK STANDARDI	14UMS0451-3 Terminal Çekici Operatörü(seviye 3) Ulusal Meslek Standardı
7	ÖĞRENME ÇIKTILARI	Öğrenme Çıktısı 1: İş başlama ve tamamlama usullerini uygular. Başarım Ölçütleri: 1.1 Vardiya alma ve verme ile iş emri, iş listesi, iş bilgisi alma usullerini tanımlar. 1.2 İş makinesi formlarının doldurulma usullerini tanımlar. Öğrenme Çıktısı 2: Yüklerin türlerini, özelliklerini ve bağlama usullerini açıklar. Başarım Ölçütleri: 2.1 Konteyner türlerini ve yüklere göre temel kullanım özelliklerini tanımlar. 2.2 Genel kargo yüklerini ve yük çeşitlerine göre özelliklerini tanımlar. 2.3 Lashing/sapan uygulamalarının temel yöntemlerini açıklar. Öğrenme Çıktısı 4: Çekici ve dorsenin kontrollerini yapar. Başarım Ölçütleri: 3.1 Çekici ve dorsenin, günlük kontrollerini yapar. 3.2 İş emri ile çekici ve dorse arasında uygunsuzluk ve aksaklık durumunda yapılacak işlemleri sıralar. 3.3 Arıza durumunda yapılacak işlemleri sıralar. Öğrenme Çıktısı 3: Çekici/dorseyi hareket kurallarına uygun yönlendirir. Başarım Ölçütleri: 4.1 İkaz ve anons sisteminden verilen ikazlara uygun hareket eder. 4.2 Adres ve yer değişikliği istenen yük ile ilgili işlemleri sonuçlandırır. 4.3 Verilen iş emrine göre yükün CFS alanıyla olan ilgisini belirtir. 4.4 İş ile ilgili özel talimatlara göre gidilecek iş/iş sahası dokümanlarını temin eder. Öğrenme Çıktısı 5: İş emrine ve yüke uygun dorse takma/bırakma işlemini yapar. Başarım Ölçütleri: 5.1 İş emrindeki yük tanımlamasına uygun dorseyi seçer. 5.2 İş emrine uygun dorse takma/bırakma işlemini yapar. 5.3 Kullanılması gereken ilave ekipmanı temin eder.

Öğrenme Çıktısı 6 Çekici ve dorseyi yüke uygun şekilde konumlandırarak yükün dengeli elleçlenmesini sağlar.

Başarım Ölçütleri:

- 6.1 İş makinesini uygun şekilde konumlandırır.
- 6.2 Dorse üzerindeki yüklemenin uygunluğunu ve denge konumunu kontrol eder.
- 6.3 Emniyetli yükleme/ tahliye işlemlerini açıklar.

Öğrenme Çıktısı 7: Yükü taşır.

Başarım Ölçütleri:

- 7.1 Yükü, en uygun rotada, yeni konumuna taşır.
- 7.2 Taşıma sırasında oluşan hasar ve deformasyonlar hakkında yapılacak işlemleri sıralar.
- 7.3 Ekranlı iş makinelerinde iş emrinin sistem giriş ve sonlandırılma işlemini yapar.
- 7.4 Proje yüklerini talimatlara uygun olarak taşır.

Öğrenme Çıktısı 8: İş sağlığı ve güvenliği ile çevre koruma önlemlerini takip eder.

Başarım Ölçütleri:

- 8.1 Güvenli çalışma ve kişisel güvenlik yöntemlerini talimatlar doğrultusunda uygular.
- 8.2 Tehlike ve risklere karşı alınacak önlemleri zamanında ve eksiksiz uygular.
- 8.3 Çevresel risklerin azaltılmasına yönelik önlemleri uygular.

8	ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME
8 a) Teorik Sınav	
(T1): A2 birimine yönelik teorik sınav Ek A2-2’de yer alan “Bilgiler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Teorik değerlendirme için adaylara en az 20 soruluk 4 seçenekli çoktan seçmeli ve her biri eşit puan değerinde test sınavı uygulanır. Çoktan seçmeli sorularla düzenlenmiş sınavda yanlış cevaplandırılan sorulardan herhangi bir puan indirim yapılmaz. Sınavda adaylara her soru için ortalama bir dakika zaman verilir. Yazılı sınavda soruların en az % 60’ına doğru yanıt veren aday başarılı sayılır. Sınav soruları, bu birimde teorik sınav ile ölçülmesi öngörülen tüm bilgi ifadelerini (Ek A2-2) ölçmelidir.	
8 b) Performansa Dayalı Sınav	
(P1): A2 birimine yönelik performansa dayalı sınav Ek A2- 2’de yer alan “Beceri ve Yetkinlikler” kontrol listesine göre gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlikler kontrol listesinde aday tarafından başarılması zorunlu kritik adımlar belirlenir. Adayın, performans sınavından başarı sağlaması için kritik adımların tamamından başarılı performans göstermek koşuluyla sınavın genelinden asgari % 80 başarı göstermesi gerekir. Performansa dayalı sınavın süresi gerçek uygulama şartlarındaki süreye karşılık gelmelidir. Performansa dayalı sınav gerçek veya gerçeğine uygun olarak düzenlenmiş çalışma ortamında gerçekleştirilir. Beceri ve yetkinlik ifadelerinin (Ek A2-2) tamamı performansa dayalı sınav ile ölçülmelidir.	
8 c) Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Diğer Koşullar	
Birim için öngörülen sınavların geçerlilik süresi sınavın başarıldığı tarihten itibaren 1 yıldır. Birimin elde edilebilmesi için başarılı sınav tarihleri arasındaki süre farkı bir yılı geçemez. Adayların performans sınavına girebilmeleri için teorik sınavdan başarılı olmaları gerekir. Yeterlilik birimlerinin geçerlilik süresi birimin başarıldığı tarihten itibaren 2 yıldır. Adayın kendi ve diğer kişilerin can güvenliğini tehlikeye sokacak bir davranış göstermesi halinde sınav son verilir.	
9	YETERLİLİK BİRİMİNİ GELİŞTİREN KURUM/KURULUŞ(LAR)
	Türkiye Liman İşletmecileri Derneği (TÜRKLİM)
10	YETERLİLİK BİRİMİNİ DOĞRULAYAN SEKTÖR KOMİTESİ
	MYK Ulaştırma, Lojistik ve Haberleşme Sektör Komitesi

11	MYK YÖNETİM KURULU ONAY TARİHİ ve SAYISI	İlk onay:29/07/2015 – 2015/35 01 No’lu Revizyon: 27/06/2018- 2018/94

YETERLİLİK BİRİMİ EKLERİ

EK A2-1: Yeterlilik Biriminin Kazandırılması için Tavsiye Edilen Eğitime İlişkin Bilgiler

1. İş başlama ve tamamlama usulleri
 - 1.1. Vardiya alma ve verme ile iş emri, iş listesi, iş bilgisi alma usulleri
 - 1.2. İş makinesi formlarının doldurulma usulleri
2. Yüklerin türleri, özellikleri ve bağlama usulleri
 - 2.1. Konteyner türleri ve yüklere göre temel kullanım özellikleri
 - 2.2. Genel kargo yükleri ve yük çeşitlerinin göre özellikleri
 - 2.3. Lashing/sapan uygulamalarının temel yöntemleri
3. Çekici ve dorsenin kontrolleri
 - 3.1. Çekici ve dorsenin, günlük kontrolleri
 - 3.2. İş emri ile çekici ve dorse arasında uygunsuzluk ve aksaklık durumunda yapılacak işlemler
 - 3.3. Arıza durumunda yapılacak işlemler
3. Çekici/dorseyi hareket kuralları
 - 4.1. İkaz ve anons sisteminden verilen ikazlara uygun hareket edilmesi
 - 4.2. Adres ve yer değişikliği istenen yük ile ilgili işlemler
 - 4.3. Verilen iş emrine göre yükün CFS alanıyla olan ilgisi
 - 4.4. İş ile ilgili özel talimatlara göre gidilecek iş/iş sahası dokümanları
5. İş emrine ve yüke uygun dorse takma/bırakma işlemi
 - 5.1. İş emrindeki yük tanımlamasına uygun dorse seçimi
 - 5.2. İş emrine uygun dorse takma/bırakma işlemi
 - 5.3. Kullanılması gereken ilave ekipman
6. Çekici ve dorseyi yüke uygun şekilde konumlandırarak yükün dengeli elleçlenmesi
 - 6.1. İş makinesinin uygun şekilde konumlandırılması
 - 6.2. Dorse üzerindeki yüklemenin uygunluğunun ve denge konumunun kontrolü
 - 6.3. Emniyetli yükleme/ tahliye işlemleri
7. Yükün taşınması
 - 7.1. Yükün, en uygun rotada, yeni konumuna taşınması
 - 7.2. Taşıma sırasında oluşan hasar ve deformasyonlar hakkında yapılacak işlemler
 - 7.3. Ekranlı iş makinelerinde iş emrinin sistem giriş ve sonlandırılma işlemi
 - 7.4. Proje yüklerinin talimatlara uygun olarak taşınması
8. İş sağlığı ve güvenliği ile çevre koruma önlemleri
 - 8.1. Güvenli çalışma ve kişisel güvenlik yöntemleri
 - 8.2. Tehlike ve risklere karşı alınacak önlemler
 - 8.3. Çevresel risklerin azaltılmasına yönelik önlemler

EK A2-2: Yeterlilik Biriminin Ölçme ve Değerlendirmesinde Kullanılacak Kontrol Listesi

a) BİLGİLER

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.1	Vardiya alma ve verme ile iş emri, iş listesi, iş bilgisi alma işlemlerini operasyon süreçlerine göre tanımlar.	B.1 B.3	1.1	T1

No	Bilgi İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
BG.2	Kayıt işlemlerini, iş makinesinde ve elleçlemede kullanılan kayıt formlarının doldurulma ve teslim usullerini sıralar.	B.3.4 B.4	1.2	T1
BG.3	Yük taşımada kullanılan konteynerlerin genel sınıflandırması ile yüke göre hangi konteyner çeşidinin kullanılacağını sıralar.	3.3.13	2.1	T1
BG.4	Genel kargonun cinsine (dökme kuru yük, dökme katı yük, paletli yükler, proje yükü, ambalajlı yük, vb.) göre yük özelliklerini tanımlarlar.	3.3.13	2.2	T1
BG.5	Yükün doğru aparatla, malzeme, ekipmanla ve yöntemle bağlama usullerini sıralar.	E1	2.3	T1
BG.6	İş makinesinin, iş makinesi güvenli kullanım talimatlarına uygun olarak yapılması gereken günlük kontrollerini sıralar.	C.1 C.2 C.3 C.4 C.6	3.1	T1
BG.7	İş makinesi ile iş emri arasındaki uyumsuzluk olması durumunda yapılacak işlemleri sıralar.	B.4 B.6 C.4 E.2.2	3.2	T1
BG.8	Operasyon esnasında terminal çekici / dorse de arıza oluşması durumunda yapılacak işlemleri tanımlar.	C.8 C.9	3.3	T1
BG.9	Adres ve yer değişikliği gibi genel elleçleme faaliyeti dışındaki elleçleme işlemlerinde yükün iş emrinde belirtilen adrese intikali için gereken işlemleri belirler.	E6	4.2	T1
BG.10	CFS alanıyla ilgili iş emirlerine göre yapılacak işlemleri tanımlar.	E7	4.3	T1
BG.11	İş emrinde belirtilen ve posta tarafından belirlenen özel talimatlara göre özel taşıma gerektiren yükün elleçlenmesiyle ilgili işlemleri tanımlar.	A.5.3 E9	4.4	T1
BG.12	İş emrindeki yük tanımlamasına uygun dorseyi yükün ağırlığı, cinsi ve boyutlarına göre seçme kriterlerini sıralar.	C.1 E.2.1 E.2.2	5.1	T1
BG.13	Yüke uygun kullanılması gereken ilave ekipmanın temin usullerini sıralar.	E.1	5.3	T1
BG.14	Çekici ve dorsedeki yükü görüş alanının en uygun olduğu rotada, güvenli bir şekilde (yükün fiziksel, kimyasal özelliklerine, göre hareket ederek, İSG önlemlerine uyarak) taşınması için gerekli işlemleri sıralar.	E.4	7.1	T1
BG.15	Taşıma sırasında oluşan hasar ve deformasyonlar hakkında yapılacak işlemleri sıralar.	B.5 E.2.3 E9	7.2	T1
BG.16	Proje yüklerinin özel donanımlarla, uygun manevralarla taşınma işlemlerini tanımlar.	E.2.1 E.2.2 3.3.2-3	7.4	T1

b) BECERİ VE YETKİNLİKLER

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
*BY.1 ¹	İş esnasında sahaya, operasyona ve yüke uygun kişisel koruyucu donanımları kullanır.	A3	8.1	P1
*BY.2 ¹	Çalışma sahalarındaki güvenlik ve sağlık işaretlerine ve uyarı levhalarına uygun hareket eder.	D3 D5 3.3.18	8.1	P1
*BY.3 ¹	Çalışma sahalarında ve operasyon alanındaki emniyetli çalışma için kullanılan emniyet şeritlerine, trafik işaretlerine ve trafik yönlendirmelerine uyar.	D3 E4 E8	8.1	P1
*BY.4 ¹	Tehlikeli yüklere ilişkin kodlama sistemine göre tanımlama etiketlerini ve özel yük talimatlarını okur.	A.5.3 3.3.13	8.2	P1
*BY.5 ¹	İş kazası durumunda İSG yönetmeliği dâhilinde iş kazaları ve acil durum talimatlarına uygun bildirimde bulunur.	A6	8.2	P1
*BY.6 ¹	Çalışma alanı, gemiler ve yüklerden kaynaklanabilecek risklere karşı alınacak çevre güvenliği önlemlerini uygular.	A8	8.3	P1
*BY.7	Yükün doğru aparatla, malzeme, ekipmanla ve yöntemle bağlandığını ve elleçlemeye uygunluğunu kontrol eder.	E1	2.3	P1
BY.8	Yükte/konteynerdeki lashingin/sapanın elleçlemeye uygunluğunun teyidini alır.	E1	2.3	P1
*BY.9	İş makinesinin, iş makinesi güvenli kullanım talimatlarına uygun günlük kontrollerini yapar.	C.1 C.2 C.3 C.4 C.6	3.1	P1
*BY.10	İkaz ve anons sisteminden verilen uyarılara uygun hareket eder.	D3 D.4.2 D.5.3 E.4.3 E.5.1 E.5.2 E8	4.1	P1
BY.11	Adres ve yer değişikliği gibi genel elleçleme faaliyeti dışındaki elleçleme işlemlerinde yükün iş emrinde belirtilen adrese intikali için gereken işlemleri sonuçlandırır.	E6	4.2	P1
BY.12	İş ile ilgili kantar, dış saha, kuru yük taşıma formu, gümrük sahası izin yazısı, hasar tutanağı gibi, gidilecek iş/iş sahası dokümanları temin eder.	A.5.3 E9	4.4	P1

No	Beceri ve Yetkinlik İfadesi	UMS İlgili Bölüm	Yeterlilik Birimi Başarım Ölçütü	Değerlendirme Aracı
* BY.13	İş emrindeki yük tanımlamasına uygun dorseyi yükün ağırlığı, cinsi, boyutlarına göre seçer.	C.1 E.2.1 E.2.2	5.1	P1
*BY.14	İş emrine uygun dorse takma/bırakma işlemini (pleyt kontrolleri, çekici ekranı/dorse tamponu, ışıklı/sesli ikaz kontrolleri, bağlantı hortumları ve elemanları kontrolleri, taşıyıcı ayak kontrolleri, dorse emniyet elemanı kontrolleri) İSG kurallarına uygun yapar.	E.2	5.2	P1
BY.15	Yüke uygun kullanılması gereken ilave ekipmanı temin eder.	E.1	5.3	P1
BY.16	İş makinesini kupası yük altında olmayacak şekilde konumlandırır.	D.4.1 D.4.2 D.6	6.1	P1
BY.17	Yükün cinsine göre dorsenin denge konumunu ve yapılan yüklemenin uygunluğunu kontrol eder.	E.3	6.2	P1
BY.18	Elleçlenen yükün dorseye vira/maynası sırasında ataçmanın yükten ayrıldığını/yükün dorseden ayrıldığını kontrol eder.	E5.3	6.3	P1
BY.19	Çekici ve dorseyi yeni konumuna götürerek, yükün indirileceği adrese/yere/ iş makinesine hizalar.	E.4	7.1	P1
BY.20	Ekranlı iş makinelerinde elleçleme süreci boyunca, gerekli bilgileri sisteme girer ve sonlandırır.	E.6.1	7.3	P1
BY.21	Proje yüklerini özel donanımlarla, uygun manevralarla taşır/ indirir/indirilmesini sağlar.	E.2.1 E.2.2 3.3.2-3	7.4	P1

(*) Performans sınavında başarılması zorunlu kritik adımlar.

(1) Performansa dayalı sınav esnasında senaryolar üzerinden sorular sorularak da aday ölçülebilir. Bu durumda, aday verdiği sözlü cevaplar üzerinden değerlendirilir.

YETERLİLİK EKLERİ

EK 1: Yeterlilik Birimleri

15UY0221-3 /A1 İSG, Çevre Güvenliği ve Kalite
15UY0221-3 /A2 İş Organizasyonu, Terminal Çekici/Dorse Kullanımı

EK2: Terimler, Simgeler ve Kısaltmalar

AKTARMA ARACI (YTT) OPERATÖRÜ: Dizel makine gücü ile arkasına takılı dorseyi çekerek yer değiştirmesini sağlayan liman sahaları içinde kullanılan aracın sürücüsünü,

CFS (KONTEYNER YÜK İSTASYONU/ CONTAINER FREIGHT STATION): Giden partilerin gruplandırılıp konteynerlere doldurulduğu, gelen partilerin konteynerlerden çıkarılıp ayrıldığı ve aktarmalı yüklerin depolandığı, liman/terminal içinde, yakınında veya limanla/terminalle ilişkili bir yerde bulunan tesisi,

ÇEKİCİ: Dizel makine gücü ile arkasına takılı dorseyi çekerek yer değiştirmesini sağlayan aracı,

DORSE: Çekiciye takılan, yük taşımak üzere özel imal edilmiş üstü açık taşıyıcıyı,

ELLEÇLEME: Yükleme, boşaltma, aktarma, istifleme ve yığma işlemlerini,

IMDG KODU: Deniz Yoluyla Taşınan Tehlikeli Yüklere İlişkin Uluslararası Kodu,

IMO (INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATION): Uluslararası Denizcilik Örgütünü,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İŞARETÇİ (SERDÜMEN/YANAŞTIRICI): Liman postasının hazırlıklarını ve yük elleçleme işlemlerini yapan, sapanlama ve pabuçlama işlerini yapan ve yapılan işlemleri kontrol eden kişiyi,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM (KKD): Bir veya birden fazla sağlık ve güvenlik tehlikesine karşı korunmak için kişilerce giyinmek veya taşınmak amacıyla tasarlanmış herhangi bir cihaz, alet ya da malzemeyi,

KONTEYNER: Uluslararası Standart Örgütünce (ISO) kabul edilen tip ve ölçülere uygun her türlü deniz kara ve hava taşıtları ile taşınabilen, devamlı kullanmaya imkân verebilecek şekilde hususi ve dayanıklı olan, bir veya birden fazla nakil vasıtalarına aktarma edilmesinde, yükleme – boşaltma kolaylığı sağlayan, özel tertibatı bulunan taşıma kaplarını,

KUPA: Çekicinin üzerindeki camlı, kapılı, kapalı operatör kumanda kabinini,

MAYNA: Aşağı yönünü,

OPERASYON SAHASI: Yayaların erişimine kısmen veya tamamen kapalı olan, yük elleçleme ve teknik işlere ayrılmış liman/terminal bölümünü,

OPERATÖR: İş makinelerini kullanan ehliyetli ve vasıflı elemanı,

PLEYT: Taşıyıcıyı çekiciye bağlayan beşinci teker de denilen dorseyi çekiciye sabitleyen ve dorsenin dönüşlerine destek veren düzeneği,

RAMAK KALA BİLDİRİMİ: Liman operasyon alanlarında, personelin gözlemlediği çeşitli İSG risk ve tehlike olasılıklarını bildirme durumunu veya işlemini,

RAMPA: Gemi ile iskele arasına yükün denize dökülmesini önlemek için çekilen örtüyü veya çekici/dorsenin taşıyıcı araç ve konteyner içine giriş-çıkışını sağlayan donanımı,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

SAPAN: Yükü kaldırmaya ve taşımaya yarayan aparatları,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışmanı veya işyerini etkileyebilecek, zarar veya hasar verme potansiyelini,

TERMİNAL ÇEKİCİSİ (TERMİNAL TRAKTÖR (TT)): Dizel makine gücü ile arkasına takılı dorseyi çekerek yer değiştirmesini sağlayan liman sahaları içinde sürülen aracı,

TERMİNAL: İşletmenin denetim ve gözetimi altında bulunan çalışma sahalarını (rıhtım, iskele, CFS, geçici depolama yerleri ve açık arazi gibi),

VİRA: Yukarı yönünü,

YAKIT: Dizel, akülü, LPG, gibi yakıtları

ifade eder.

EK3: Meslekte Yatay ve Dikey İlerleme Yolları

Yatay İlerleme

Terminal Çekici Operatörü (Seviye 3) mesleğinin de dâhil olduğu liman iş makineleri operatörleri grubunda mesleki ilerleme, limanlarda operatörlükler arasında çoğunlukla yatay niteliktedir. Bu operatörler genelde kariyer süreçlerinin başlarında Forklift, daha sonra da ECS, CRS ile görev yaparak RTG, SSG veya MHC Operatörlüğüne erişirler. Yeterlilik sınavından başarılı olduğu takdirde; Endüstriyel Taşımacı (Seviye 3), Liman Saha İstif Makineleri Operatörü (Seviye 3), Liman Vinç Operatörü (RTG ve SSG) (Seviye 3) ve Mobil Vinç Operatörü (Seviye 3) olarak çalışabilmektedir.

EK 4: Değerlendirici Ölçütleri

Değerlendiricilerin aşağıdaki şartlardan en az birini sağlaması gerekmektedir:

- Terminal çekici işlemleri konularında eğitim veren kurumlardaki öğretmen/öğretim üyesi/ öğretim görevlilerinden en az 3 yıllık deneyime sahip kişiler,
- Limancılık sektöründe ilgili birimlerde yönetim ve uzmanlık pozisyonlarında 3 yıl görev yapmış kişiler,

Yukarıdaki özelliklerden en az birine sahip olan ve ölçme ve değerlendirme sürecinde görev alacak değerlendiricilere; ilgili alanda yetkilendirilmiş kuruluşlar tarafından mesleki yeterlilik sistemi, kişinin görev alacağı ulusal yeterlilik(ler), ilgili uluslar arası/ulusal meslek standart(lar)ı, ölçme-değerlendirme ve ölçme-değerlendirmede kalite güvencesi ve İSG konularında eğitim sağlanmalıdır.